

Monarchia, aristokracia a demokracia

Plinio Corrêa de Oliveira

7. marca 2019 ✚ *Politika*

Definície, príklady a nuansy

Považujem za prospešné pre vašu formáciu a prípravu na nepriateľské útoky vysvetliť vám základné veci o rozličných formách vlády. Viete, že náš apoštolát má laický charakter. Je zameraný na reorganizáciu spoločnosti podľa

katolíckeho svetonázoru. Keď hovorím o

spoločnosti, tak hovorím aj o štáte, ktorý je

výrazom, či prejavom spoločnosti. Usilovať o správnu organizáciu spoločnosti znamená, bojovať za kultúru, umenie, zákony a všetky ostatné stránky časného života a ich preniknutie katolíckou náukou. Znamená to

tiež prispievať k duchovnej a morálnej formácii spoločnosti, ktorá je pre dobré usporiadanie časného

poriadku absolútne nevyhnutná. Naším predpokladom je, že východiskom pre budovanie kresťanskej

civilizácie je katolícka náuka a láska k Bohu. Preto je základom každého spoločenského, politického,

kultúrneho a ekonomického podujatia práve katolícke náboženstvo. Preto je naše úsilie ťažko poškodzované

práve tými hnutiami, ktoré prezentujú alebo zdeformované náboženstvo, alebo podporujú nekatolícku

spoločnosť a štát. Bojujeme na dvoch frontoch. Bojujeme za obnovu integrity náboženstva a bojujeme s

progresívcami, ktorí usilujú o falzifikáciu katolíckej Cirkvi. Bojujeme za obnovu integrity kresťanskej

civilizácie a bojujeme s tými, ktorí bránia antikresťanskú civilizáciu. To sú dva smery nášho pôsobenia a naši

dvaja úhlavní nepriatelia.

Začnem s analýzou svetskej sféry a troch foriem vlády, ktoré v spoločnosti môžu byť. Nechcem urobiť vyčerpávajúcu štúdiu tejto témy, ale skôr vás chcem všetkých pozvať k samostatnému štúdiu tejto oblasti.

Najskôr chcem ale zareagovať na obvinenie, ktoré často padá na naše hlavy. Že nekriticky preferujeme monarchiu a že pracujeme na jej obnove v Brazílii i iných krajinách. Toto obvinenie je nepodložené.

Nepracujeme na obnove monarchie a ani ju nepovažujeme za realizovateľnú v dnešnom dejinnom kontexte našich krajín. Neveríme, že by pre naše krajiny dnes bola dobrým riešením. Preto si vysvetlíme, čo to

monarchia je. Monarchia je vláda jedinca. Mono znamená jedna a archia je vláda, autorita, moc. V

monarchii je držiteľom autority jeden človek. Aristokracia je vláda skupiny, demokracia je vláda ľudu. To sú

tri formy vlády. To sú ale čisté, teoretické formy. Jestvujú aj zmiešané formy vlády. Štát môže byť

monarchicko – aristokratický, kde je vláda rozdelená medzi jedinca a skupinu. Môže byť aristokraticko –

demokratický, kde časť moci vykonáva malá skupina a časť moci vykonáva ľud. Môže byť monarchicko –

aristokraticko – demokratický, kde je moc rozdelená medzi jedného, skupinku a ľud. V skutočnosti je možné v každom štáte čisté formy ľubovoľne kombinovať, podľa toho, čo prospieva danej krajine.

Príklady

Foto: wikipedia.com

Typickým príkladom čistej monarchie je čínska monarchia, prípadne turecká monarchia, z nedávnych čias, či pohanské monarchie staroveku. To boli absolútne samovlády, kde len jeden človek držal všetku moc. Pod najvyšším vládcom boli rozličné spoločenské triedy, ale cisár, kráľ či faraón boli totálnymi vládcami všetkého a všetkých a mohli všetko čo chceli a ako to chceli.

Benátska republika konca 18. storočia bola takmer čistá aristokracia. Mesto Benátky bolo malým a zvrchovaným národom, ktorému vládla aristokracia, zhromaždenie šľachtických rodín. Členovia veľkej rady volili spomedzi seba zložitou procedúrou jedného, ktorý sa stal predsedom. Dostal titul dóžu, vojvodu, a tento titul bol doživotný, ale nededičný.

Čistá demokracia existuje v niektorých dedinách vo Švajčiarsku. Napríklad, pred nedávnom v istej dedine volili, či dať volebné právo ženám. Zvolali oficiálne zhromaždenie. Všetci chlapi z dediny sa zišli na námestí a diskutovali o plusoch a mínusoch volebného práva žien a nakoniec rozhodli. Odmietli návrh a dôvod zhrnuli v troch malebných slovách: Kirche, kinder & küche (kostol, deti a kuchyňa). Teda ženy by sa mali starať o chodenie do kostola, výchovu detí a kuchyňu a nie o verejné záležitosti. Toto bol krásny príklad toho, ako funguje čistá demokracia. Severoamerická demokracia sa tvári ako dokonalá forma demokracie, ale nie je. Je to len falošná pretváрка. Americký politický systém je spoza opony ovládaný mocnými náboženskými, kultúrnymi a ekonomickými oligarchami, ktorí si podrobili politikov, aby presadzovali ich zámery.

Panovník. Foto: traditioninaction.com

Anglická monarchia je príklad zmiešanej vlády. Kráľovná má veľmi obmedzenú moc. Snemovňa lordov, zložená z aristokracie, má tiež malú moc. Dolná snemovňa, volená ľudom, má takmer všetku moc. Tak to bolo pred sto rokmi. Dnes má kráľovná len symbolickú moc a snemovňa lordov nemá prakticky žiadnu moc.

Nuansy

Dalo by sa povedať, že definícia monarchie, ako vlády jednotlivca je úplne objektívna? Teoreticky áno. V praxi však vidíme, že každá monarchia bola vlastne vládou rodiny. Podľa rozličných historických okolností možno vec zhrnúť takto: Jedinec získal moc nad štátom, ktorú odovzdal svojmu synovi a ten ju odovzdal svojmu synovi. Skrze dedenie sa jeho rodina stala zdrojom nových monarchov a vládnuca rodina sa stala dynastiou. V praxi je teda monarchia vládou rodiny.

Je aristokracia naozaj vládou niekoľkých? Aristokracia je v skutočnosti vládou tých najschopnejších vládnúť, ľudí so širokým rozhľadom a pevnou vôľou, ktorí od mladosti boli vychovávaní a pripravovaní vládnúť. Napoleon tvrdil, že výchova dieťaťa začína sto rokov pred jeho narodením. Myslím, že ten čas je ešte väčší. V našej výchove sme nepriamo prijali pôsobenie a odkaz našich predkov veľa generácií dozadu. A preto tu sú jedinci, lepšie pripravení vládnúť, než iní. Ale aristokracia nie je len vládou skupiny jednotlivcov, je to vládou skupiny rodín, lepšie pripravených vládnúť. Podľa maximy Francúzskej revolúcie je demokracia vládou ľudu,

vykonávaná ľudom a pre ľud. Ćo je to vláda ľudu? Priama vláda ľudu je to, Ćo som spomenul v prípade tej ťvajĥiarskej dediny. Iné malé dediny môžu mať podobnú formu priamej demokracie. Iná forma výkonu priamej demokracie je referendum, alebo plebiscit, ktorý sa obĥas používa aj v nepriamej demokracii. Ak sa nemýlim, boli to ťvajĥiari, ktorí zaviedli modelovú formu referenda. V nej sú ľudia priamo dotazovaní, ĥi ĥcú alebo nechcú, tento, alebo onen zákon. Zákon vstúpi do platnosti, len ak ho schváli ľud. V stredoveku jestvovala forma výkonu demokracie, ktorá sa volá consuetudinárny zákon. Consuetudo znamená v latinĥine zvyk, obyĥaj. Takže zvykový zákon je taký, ktorý vznikol z obyĥajov ľudí v danom území. Zaužívaný zvyk sa automaticky stal zákonom. Napríklad zákonníky práce dnes tvoria vlády, prípadne parlamenty a aj zamestnanci aj zamestnávateelia ich musia reťpektovať. V stredovekých cechoch sa zákony zrodili z dennodenných zvykov a obyĥajov a keď boli všeobecne akceptované, stali sa tradíciami a automaticky zákonmi. To bol typ demokracie, ktorá nepotrebovala poslancov a senátorov, aby schválili zákon.

Korupcia foriem

Keď sa monarchia skorumpuje a kráľ vládne proti dobru ľudu, stáva sa tyraniou. Keď vládnuca skupina koná proti všeobecnému dobru, stáva sa oligarchiou. Keď ľud vládne proti svojmu vlastnému záujmu, nastáva demagógia. Sú dva typy demagógov. Jeden, ktorý roznecuje vášne davu, aby zniĥil ťtát. Taký bol Salvador Allende v Chile. Rozbúril zástupy chudobných a viedol ich k tomu, aby ukradli majetky a statky bohatých. Jednak to bolo poruťenie prirodzeného práva na vlastný majetok. A tiež to naťtartovalo triedny boj, ktorý priviedol do biedy chudobných i bohatých. Iná forma demagógie je, keď sa tá horšia ĥasť z ľudu dostane k moci. Napríklad, Robespierre, Danton a Marat boli neslávne figúry, ktoré sa dostali k moci skrze skazenosť revoluĥne naladenej ĥasti francúzskeho ľudu. To sú príklad demagógie.

Teoretický a praktický postoj Cirkvi

Cirkev učí, že tri formy vlády, monarchia, aristokracia a demokracii, sú v princípe legitímne a spravodlivé. Preto ani jedna z nich nie je podstatne zlá. Tiež učí, teoreticky, že pre vládu je efektívnejšie, ak je vykonávaná jedným a nie mnohými, pretože tak je vláda jednotnejšia a stabilnejšia. Triviálny príklad: Predstavte si autobus alebo loď, kde každý cestujúci môže prikazovať vodiĥovi, kam ísť. Nie je ťažko si predstaviť, že taká cesta sa ĥoskoro stane peklom. Je jasné, že ak o ceste rozhoduje len jeden ĥlovek, loď alebo autobus sa nevyĥýli z kurzu a dostane sa do cieľa. Tak aj podľa cirkevnej náuky, ak vládne dobrý kráľ, je monarchia najlepším a najplodnejším zriadením. Avťak, pre ľudskú slabosť, ako učí sv. Tomáš, monarchia je najcitlivejšia na zneužitie moci. Preto je monarchia veľmi dobrá, ale aj veľmi krehká. Je lepšie ju spojiť s inou formou vlády, vložiť do nej nieĥo z demokracie, alebo aristokracie. Ak sa zmieťajú tieto tri formy, vytvorí sa dokonalejšia forma vlády. Ćistá aristokracie tiež nie je dokonalá forma vlády, lebo jej chýba hlava. Ani ĥistá demokracia nie je dokonalá forma vlády, lebo nemá ani elitu ani hlavu. Táto teoretická analýza ale nijako nehovorí, že aristokracia nemieťaná s demokratickými prvkami, je automaticky neúspešná. Tá v Benátkach bola úspešná. Napriek tomu že neobsahovala ani demokratické prvky, ani nemala monarchu, Benátky sa stali vojensky i obchodne jednou z európskych superveľmocí.

Boli aj funkĥné demokracie. V stredoveku bolo veľa plebejských miest Svätej rímskej ríťe nemeĥkého národa spravovaných obyĥajným ľudom, podľa zastupiteľského systému. Niektoré z nich dokonca udelilo ženám (niektorým) právo volíť. Mnohé z tých miest dosiahli obrovskú moc a vplyv. Brémy, Lubeck, Hamburg a Danzig vytvorili Hanzovú ligu, ktorá sa stala európskou veľmocou a hrala významnú rolu na medzinárodnej

scéne. A boli to plebejské a demokratické vlády. Teda vidno, že za rozličných okolností, môžu rozličné formy vlády prinášať dobré výsledky. Tieto okolnosti sú jednak historické reálie krajiny, geografická morfológia, ľudová nátura, kultúra, okamžité potreby, atď. Kombinácia týchto hľadísk dáva poznať, čo je najlepšia forma vlády pre daný národ. Cirkev do tejto debaty nevstupuje, lebo to nie je jej úloha. Jej úloha je rozhodovať, ktorá vláda je spravodlivá a ktorá nie, a ktorá je v teoretickom pohľade najlepšia. To ale neznamená, že taká forma je pre nejakú krajinu najlepšia vždy a v každom ohľade. Ak by napríklad bola v Benátkach nastolená absolútna monarchia, viedlo by to veľmi pravdepodobne ku katastrofe. Takisto by aristokratická vláda v Luebecku asi neuspela. Ani demokracia by nevládla v Svätej rímskej ríši ku prospechu ľudu. Takže v teoretickej sfére sú všetky formy spravodlivé, v konkrétnej aplikácii pre danú krajinu to tak nie je. Takže Cirkev do voľby formy vlády nevstupuje. Vyhradzuje si však právo rozhodovať čo je a čo nie je spravodlivé a necháva krajinu, vybrať si. V stredoveku boli takmer všetky monarchie zmiešané s inými formami. Na jednej strane tu bol kráľ, ktorý mal priamu moc vládnuť nad všetkými poddanými. Pod ním však boli feudálni baróni, ktorí mali vlastnú moc a jurisdikciu, do ktorej kráľ zvyčajne nezasahoval. Zároveň jestvovalo množstvo zvykových zákonov a lokálnych parlamentov, ktoré zastupovali mestá. Takmer každý monarcha mal niečo ako anglický parlament. Vo Francúzsku Generálne stavy, v Španielsku a Portugalsku mali Cortesy, v Nemecku zhromaždenie zvané Reichstag, ktoré sa zvyčajne schádzalo vo Wormse. To sa trochu líšilo od predchádzajúcich, ale vo Francúzsku, Portugalsku a Španielsku sa snemy skladali z predstaviteľov Cirkvi, šľachty a ľudu a zvolával ich kráľ, aby mu dali svoje rady ohľadom záležitostí pre dobro ľudu a štátu.

Foto: wikimedia.org

Predstavuje autoritu Boh alebo zvrchovaný ľud?

Uvažujme o autorite, nech je to už kráľ, šľachtic, alebo prezident republiky. Vydáva zákony a prikazuje svojim poddaným ich poslúchať. Prečo by mali? Pre obavu z pokuty alebo väzenia? Bezpochyby, to sú rozumné dôvody, ale tie nevysvetľujú všetko. Muž, ktorý má autoritu, je človek z mäsa a kostí, ako my všetci. Preto je nám rovný a prečo by sme ho mali poslúchať? Zvyčajne sa na to uvádzajú dva principiálne dôvody. Katolícky a revolučno – neopohanský.

Katolícky dôvod

Katolícky dôvod je založený na skutočnosti, že Boh stvoril ľudí a obdaril ich inštinktom ku spoločenstvu. Sú zvieratá, ktoré žijú izolovane, iné sú stádovité a združujú sa v skupinách. Ľudia nie sú stádovité, ale spoločenský. Majú sklon žiť v spoločnosti. Sú aj výnimky, ako pustovníci žijúci osamote, ale zvyčajne ľudia žijú spolu. Boh mohol ľudí stvoriť aj inak, ale stvoril nás takto. Preto sú ľudia povolaní žiť v spoločnosti.

Boh stvoril ľudí tak, že majú len obmedzené chápanie vecí a na všetkom sa nezhodnú. Nezhoda ale vedie k rozdeleniu a neporiadku. Ak má byť spoločnosť nastavená k zaistovaniu obecného dobra, je potrebné, aby ju niekto viedol. Bez osoby, ktorá by vládla, nastáva rozvrat a disharmónia. A nakoniec spoločnosť zanikne. A pretože človek je stvorený žiť v spoločnosti, je vláda absolútne nevyhnutná. Boh chcel, aby ľudia mali vládu a niekoho, kto by vykonával autoritu, keď stvoril ľudí ako spoločenské bytosti. Z toho dôvodu, keď sa človek podriadi zákonom vlády, plní tak Boží plán. Vláda je vykonávaná v mene Boha a poslúchať ju je ako

poslúchať Boha. Niektorí by namietať: ak vláda prikazuje niečo proti Božiemu zákonu, musíme poslúchať? Nie, nemusíme. Vláda bola Bohom ustanovená predovšetkým a najmä preto, aby plnila jeho Svätý zákon. Ak ustanovená autorita neposlúcha Boha, revoltuje proti nemu, potom ju nie je treba v tej veci poslúchať.

Iná námietka: Treba poslúchať protestantov, ako kráľovná Alžbeta, alebo komunistov, ako Brežnev, ak spadáme pod ich autoritu? Odpovedám, že Boh si nevyberá osobu, ktorá autoritu vykonáva. Chce, aby tu bola nejaká vláda a necháva na ľuďoch, aby si vybrali formu a osoby, ktoré budú vládnuť. Akonáhle je však vláda ustanovená, autorita, ktorá sleduje prirodzený zákon reprezentuje Boha. Nie len autorita vládcu, ale každá autorita reprezentuje Boha. Všetky autority, ktoré nasledujú prirodzený zákon predstavujú Boha. Otec pre svoje deti, manžel pre svoju manželku, zamestnávateľ pre svojich zamestnancov a učiteľ pre svojich žiakov. Každá legitímna autorita pochádza od Boha, predstavuje Boha a vládne v mene Boha. Nositelia autority môžu svoju moc zneužiť, byť vybraní zle, ale stále predstavujú Boha. Rímski cisári boli pohania a modloslužobníci. Ale aj tak, keď Pilát napomínal Pána, že neodpovedá jeho rímskej autorite, Kristus mu povedal „Nemal by si nado mnou žiadnu moc, keby si ju nedostal zhora“ (Jn 19:11). Táto fráza má veľa významov, ale znamená tiež, že náš Pán uznal že autorita rímskych konzulov a cisára je v zhode s prirodzeným zákonom a ako taká zastupuje Boha. To je katolícka náuka o prirodzenom zákone.

Revolučný dôvod

V rozpore s katolíckou náukou bola v 18. storočí encyklopedistami vypracovaná iná teória. Jej najznámejším exponentom je J.J. Rousseau. Je to teória o zvrchovanosti ľudu. Rousseau tvrdil, že ľudia sú si od prirodzenosti rovní a preto je existencia kráľov a vojvodov a šľachty podvod. Ľudia si musia vládnuť sami, lebo nikto nie je nikomu pánom. Aby túto teóriu odôvodnil tvrdil, že v pradávnych časoch ľudia nežili v skupinách a nemali spoločenský inštinkt. Žili osamotene. V nejakej chvíli sa ale začali organizovať a tvoriť spoločnosť. Aby to dokázali, pochopili, že treba mať vládu. Tak ustanovili prvú vládu, ktorá poslušne predstavovala vôľu ľudu, ktorý konštituoval danú spoločenskú skupinu. Preto vláda vládla v mene tých, ktorí spoločnosť vytvorili. Ich synovia, vnuci a pravnuci potom zdedili povinnosť zachovať spoločenskú zmluvu, ktorú uzatvorili ich predkovia. A táto zmluva je dôvod, pre ktorý poslúchame vládu a viaže nás všetkých. Podľa tohto argumentu vládne ľud prostredníctvom tých, ktorí boli zvolení. V konečnom dôsledku každý, kto poslúcha vládu, poslúcha svoju vlastnú vôľu. Toto je zjednodušene podstata revolučnej teórie o zvrchovanosti ľudu, ako ju načrtnol Rousseau.

Katolícke vyvrátenie Rousseauovej zvrchovanosti ľudu.

Ako reagovala katolícka Cirkev na Rousseauovu teóriu o zvrchovanosti ľudu, vyloženú v predchádzajúcom odstavci? Najprv potvrdila, že to je ateistická doktrína, v ktorej niet pre Boha miesto. Nie je pôvodcom autority ani štátu. Potom Cirkev urobila dôležité rozlíšenie vo veci rovnosti všetkých ľudí. Určite majú všetci ľudia telo a nesmrteľnú dušu, sú deťmi Adama a Evy a majú rovnakú ľudskú prirodzenosť. To nás robí podstatne rovnými. Z toho dôvodu má každý človek isté práva, pretože je to človek. Tieto práva zahŕňajú právo na život, česť, právo založiť si rodinu, pracovať pre dôstojné živobytie seba a svojej rodiny. Tieto práva máme preto, že sme ľudia. Ale hoci sme si rovní podstatne, líšime sa akcidentálne. Jeden je viac inteligentný, iný je zas šikovnejší a vyrobí viac užitočných vecí. Ďalší má silnejšiu vôľu, iný je zasa šarmantný, sú takí čo sú prirodzene nudní a takí čo sú veľmi zaujímaví. Tieto nerovnosti vedú k rozličnému postaveniu.

Predstavte si dve sestry, dcéry tých istých rodičov. A nech to je pádnejšie, nech to sú fyzicky identické dvojčičky. Jedna má krásny hlas a stane sa slávnou speváčkou. Koncertuje a všade jej tleskajú. Druhá ma hlas nemelodický a nie je vôbec šarmantná. Ale je poctivá a pracuje v šatni (odkladá a vydáva kabáty) na koncertoch svojej talentovanej sestry. Sú si rovné? Jasné že nie. Jedna má skvelé umelecké nadanie, druhá vie zavesiť kabáty a čiapky na vešiaky a správa sa k divákovi milo, aby dostala dobré prepitné. A hoci sú si podstatne rovné, úspešná speváčka má právo na lepšiu mzdu ako šatniarka. Niektorí povedia: Je mi tej jednoduchšej sestry ľúto. Táto reakcia je ale detinská a nie katolícka. Jednoduchšia sestra je taká preto, že ju tak Boh stvoril. Ak verne splní svoje poslanie tu na svete, v nebi môže dosiahnuť lepšie postavenie než jej slávna sestra. Inak povedané, Boh chcel dať jednej viac a inej menej a napriek tomu dal každej dosť, aby dosiahla svoje posvätenie.

Boh má právo to urobiť a každý z nás musí prijať miesto, do ktorého bol postavený. Viem, že toto kolide s moderným egalitarizmom, ale toto je katolícka doktrína. Tak aj akcidentálne nerovnosti robila niektorých vhodnejšími na verejné úrady ako sú iní. Pruský kancelár Otto von Bismarck bol z rodiny junkerov. V Pomoransku, v časti Pruska v severovýchodnom Nemecku boli usadené šľachtické rodiny junkerov už od stredoveku. Stávalo sa, že často produkovali skvelých vojenských dôstojníkov. Veľká časť slávy pruskej armády pochádza práve od junkerov. Aj za Hitlerovej doby nemecká armáda veľmi profitovala z prítomnosti týchto dôstojníkov. To je historický fakt. Tieto rodiny rodili vynikajúcich dôstojníkov. Predstavte si človeka, ktorý povie: „Som Nemec a s týmto nesúhlasím. Musíme sa zbaviť vplyvu tejto rodiny na armádu a nechať, aby si dôstojníkov volili ľudia.“ O výkonnosti takejto armády by ste pochybovali. Takisto môže spomenúť rodiny švajčiarskych remeselníkov, ktorí stáročia vylepšovali svoje umenie výroby hodínok. Svoje nadanie využili pre seba, ale aj pre celú spoločnosť.

Ak Boh vytvoril tento záhadný fenomén dedičného nadania, ktoré sa zvláštnym spôsobom prenáša skrz generácie, tak to slúži všeobecnému dobru. Preto je len normálne, aby ľudia, nadaní robiť vyššie veci tieto vyššie veci aj robiť mohli a mali. Tieto rozdiely sú bohatstvom prirodzenosti danej Bohom a mali by sme ich zachovávať, nie eliminovať. Keď Rousseau tvrdí, že všetci ľudia sú si rovní bez rozlišovania na podstatné a akcidentálne, mylí sa. Nerovnosť je zákon dokonalosti. Egalitárstvo je zákon satanskej pýchy, ktorá neprijíma Božiu vôľu a chce zničiť všetko vyššie. K týmto dvom doktrinálnym bodom pridáme ešte pár historických argumentov. Nie je absolútne žiaden dôkaz, že by ľudia niekedy žili jednotlivo a izolovane od spoločnosti, ako si Rousseau predstavuje. Máme historické záznamy z doby veľmi ďaleko pred narodením Pána a nemáme ani jeden dôkaz, že by ľudia žili oddelene jeden od druhého. Tak to skrátka nebolo.

Ak pripustíme teóriu evolúcie, čo teda nechceme urobiť, v takzvaných prehistorických dobách, keď ľudia žili v jaskyniach, žili tam ako skupiny. Takže Rousseauov predpoklad, že bola doba, keď človek nebol spoločenský tvor je nezmysel, nemá nič spoločné s realitou. Ďalej, ak aj naši prapredkovia uzatvorili spoločenskú zmluvu poslúchať nejakú formu vlády, a urobili to v ich dobe, povedzme 2000 rokov pred Kristom niekde v Mezopotámii, neviem prečo by sme dnes, po 4 tisícoch rokov boli stále povinní poslúchať nejakú formu vlády v Brazílii, krajine, ktorá vtedy ani neexistovala. Mentalita, podmienky, potreby a historické okolnosti sú iné. Takže Rousseauova predstava, že by sme mali zachovávať hypotetickú spoločenskú zmluvu je úplne mimo realitu. Taká vláda by bola umelý režim, uvalený na nás ľuďmi z veľmi vzdialenej minulosti, ktorí nemajú žiadne spojenie s dneškom.

Bola by to, v rozpore so slobodou moderných ľudí, vláda mŕtvych, nekrokracia, ktorí nemajú nič spoločné s dnešným životom. To je biedny základ spoločenskej zmluvy a podstata teórie o zvrchovanosti ľudu.

Katolícke chápanie autority a vlády potvrdzuje, že tí ktorí vykonávajú moc jedným z troch legitímnych foriem vlády reprezentujú Boha. Preto ich treba poslúchať až kým nenariadia niečo, čo je proti Božiemu zákonu.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/monarchia-aristokracia-a-demokracia/>